

Boo Miljö- och Naturvänner

www.boonatur.se

Verksamhetsberättelse 2025

Styrelsearbete

Föreningens styrelse har under verksamhetsåret bestått av:

Ordförande	Kerstin Lundén
Vice ordförande	Anna Henriksson
Sekreterare	Lena Egerström
Sekreterare	Maria Sandow
Kassör	Eva Kempe-Forsberg
Ledamot	John Henriksson
Suppleant	Anna Bentzer Plantholt
Suppleant	Bengt Björkman
Revisorer	Lars-Gunnar Hamberg och Lasse Sten
Valberedning	vakant (styrelsen)

Sakkunnig i naturvårdsfrågor   Martin Olgemar

Styrelsen har under året haft sju protokollförda sammanträden och ett antal informella möten samt kontakter med medlemmar, andra föreningar och Nacka kommun. Till styrelsemöten kallas alla ledamöter och suppleanter. Styrelsen har fortlöpande hanterat remisser och andra frågor kring kommunens planarbeten och har i dessa frågor samarbetat med Naturskyddsföreningens kretsar i Nacka och Saltsjöbaden. Styrelseledamöter har regelbundet deltagit i Nacka kommuns Naturvårdsråd.

Carl-Cedric Coulianos, entomolog och Boo Miljö- och Naturvänners ordförande under många år, gick bort den 1 oktober 2025. Han var en av grundarna till föreningen och var under närmare trettio år föreningens drivande kraft i arbetet att skydda och bevara värdefulla naturområden i Boo. Han var alltid engagerad och optimistisk och många känner honom som en inspirerande guide för föreningens vandringar. Föreningen skickade kondoleanser med blommor till Carl-Cedrics familj. Minnesord infördes i Nacka Värmdö Posten samt på föreningens hemsida.

Verksamhetsåret 2025

Föreningen har genomfört ett vårprogram och ett höstprogram med uppskattade återkommande aktiviteter som fågelmorgon i Velamsunds naturreservat och svamputflykt till Värmdö samt ett flertal andra aktiviteter som utflykt till Vinberget i Velamsund, en vandring kring Tollare Gård, naturvandringar i Porsmossen i Kummelnäs, i Ramsmora/ Himlaberget och på Mårtens holme i Lännerstasundet. Två föredragskvällar har anordnats, ett föredrag om rödlistade arters livsmiljö i Boo i samband med årsstämman och ett föredrag i november på Diesilverkstaden om hållbar framtida stadsplanering, en uppföljning av förra årets föredrag på samma tema.

Föreningens aktiviteter har genomförts i samarbete med andra lokala föreningar, främst med Naturskyddsföreningen i Nacka, men också Badsjöföreningen Karparna, Ormingekolonisterna och Boo Hembygdsförening.

Flertalet av föreningens aktiviteter lockade cirka 10-30 deltagare, några aktiviteter färre deltagare. Vi är nu tillbaka på det antal deltagare vi hade innan pandemin på våra aktiviteter.

Föreningens målmedvetna arbete för att i första hand skydda större naturområden med höga naturvärden och främja och stärka den biologiska mångfalden har fortsatt. Föreningen har bjudits in till diskussioner och inspel vid framtagningen av flera av kommunens nya dokument, som har antagits under år 2025 samt till projekt som gynnar biologisk mångfald.

Trycket på den gröna infrastrukturen ökar med en ökande exploatering i Boo och de svaga delarna i spridningssambanden riskerar att förlora ännu mer mark, när de snarare skulle utvecklas och förstärkas än exploateras. Vi ger genom remissyttranden, överklaganden, skrivelser och insändare våra synpunkter på kommunens planering. Föreningen har yttrat sig över kommunens förslag till byggnation i det gamla kraftledningsstråket i Orminge genom detaljplanerna för Amperen, Agaten och Pylonen, tidigare också för Volten, som alla exploaterar mark i svaga spridningssamband. Detsamma gäller för detaljplan för Orminge trafikplats. Vi begärde prövningstillstånd för överklagan av detaljplanen i Mark- och miljööverdomstolen, men fick avslag, vilket tyvärr innebär att själva sakfrågorna i detaljplanen inte blivit juridiskt prövade i högsta instans. Detaljplanen vann laga kraft och byggnation pågår i området.

Föreningen har även överklagat detaljplanen för utvidgning av Kummelbergets verksamhetsområde, där naturmark med höga värden som gränsar till Skarpnäs naturreservat föreslås exploateras.

Föreningens arbete innebär ofta att följa långa planeringsprocesser. Ett projektområde som vi följt i över tjugo år är planeringen i Dalkarlsängen av våtmarken i Dalkarlskärret och skogen kring Bootippen liksom hanteringen av själva tippområdet. Två år efter föreningens upprop hösten 2023, då vi ville få till stånd en omprövning av planeringen, så beslutade Nackas kommunfullmäktige 2025-10-13 att ge projektet en ny inriktning. Vi fortsätter att följa projektet.

Föreningen arbetar också för att kommunens ambitioner inom klimat-, miljö- och naturfrågor, som uttryckts i Nacka kommuns nya *Översiktsplan 2050*, blir implementerade i planeringen genom att till exempel det evidensbaserade planeringsverktyget 3 + 30 + 300 principen används i detaljplaneringen. Den innebär i korthet: **3 – Synlig grönska, att se 3 stora träd från sitt fönster,**

30 – Minst 30% trädkrontäckning krävs för klimatreglering med mera och 300 – Högst 300 meters gångavstånd till högkvalitativt grönområde. Synpunkter har under året framförts i samrådet för detaljplan för Tollareslingan i Tollare, ett område där klimatreglerande åtgärder krävs för att minska utvecklingen av värmeöar.

Remisser och skrivelser

Föreningen har under året avgivit följande yttranden, skrivelser och överklaganden samt tagit kontakter och informerat i frågor inom föreningens intresseområde, bland annat till lokaltidningarna Nacka Värmdö Posten och Mitt i Nacka.

- 2025-01-16 **Synpunkter** på Ansökan om tidsbegränsat lov för byggbodas och upplag, fastigheten Bo 1:608, i Boo (Gustavsvik, Mjölkudden).
- 2025-01-31 **Synpunkter** på Ansökan om bygglov för nybyggnad av fotbollsplan på fastigheten Kummelnäs 11:118, Rensättravägen/Kummelvägen, i Boo.
- 2025-02-04 **Synpunkter** på Förslag till färbeteslag vid Lännersta Gård i Boo, Nacka kommun.
- 2025-02-06 **Överklagan med begäran om prövningstillstånd** till Mark- och miljööverdomstolen av Detaljplan för Verksamhetsområde vid Orminge trafikplats, del av fastigheterna Lännersta 10:1 och Tollare 1:3, i Boo.
- 2025-03-11 **Överklagan** av Beviljat bygglov för nybyggnad av 11-spelarplan på fastigheten Kummelnäs 11:118, i Boo.
- 2025-03-17 **Granskningsyttrande** över Detaljplan för utvidgning av Kummelbergets verksamhetsområde, del av Skarpnäs 1:83 och 2:14 m fl i Boo.
- 2025-04-08 **Samrådsyttrande** över Detaljplan för Agaten, Orminge 37:1, 37:2 och del av 60:1 i Boo.
- 2025-04-24 **Yttrande över granskning 2**, Detaljplan för Pylonen, del av fastigheten Orminge 60:1, i Boo, Nacka kommun.
- 2025-05-22 **Insändare Nacka Värmdö Posten** Nackas byggen offerar oåterkalleliga värden
- 2025-06-15 **Yttrande över samråd 3**, Baggensstäkets kulturresevat, Boo.
- 2025-06-20 **Granskningsyttrande** över Översiktsplan för Nacka kommun 2050 med miljökonsekvensbeskrivning.
- 2025-08-28 **Granskningsyttrande** över Detaljplan för Amperen, del av fastigheten Orminge 60:1 i Boo.
- 2025-11-02 **Skrivelse till politikerna** inför antagandet av Översiktsplan för Nacka kommun 2050.
- 2025-11-18 **Överklagan** av antagande av Detaljplan för utvidgning av Kummelbergets verksamhetsområde, del av Skarpnäs 1:83 och 2:14 m fl i Boo.
- 2025-12-09 **Överklagan** av Beslut i MSN 2025-11-12, Ansökan om strandskyddsdispens för jord- och bergschakt med mera, fastigheterna Tollare 1:16, Tollare 5:1 i Boo, Nacka kommun.

2025-12-09 **Överklagan** av Beslut i MSN 2025-11-12, Ansökan om dispens från reservatsföreskrifterna för Tollare naturreservat, för schaktning, fyllnad, avverkning, mur och anläggningsåtgärder, fastigheterna Tollare 1:16, Tollare 5:1 i Boo, Nacka kommun.

2025-12-16 **Samrådsyttrande** över Detaljplan för Tollareslingan, fastigheten Tollare 1:520 och del av fastigheten Tollare 1:16 i Boo.

Informationsarbete

Föreningen har fortsatt att informera på hemsidan www.boonatur.se, där även föreningens remissvar och andra skrivelser kan läsas.

Vår- och höstprogram har skickats ut till medlemmarna via e-post eller brev till de som inte tar emot via e-postadress. Inför varje aktivitet i vår- och höstprogrammen lämnar föreningen information via e-post och lägger också ut information i ett antal lokala facebook-grupper. Vissa aktiviteter annonseras även via kommunens evenemangskalender på kommunens hemsida.

Styrelsen har bevakat kommunens arbete genom att följa framför allt Kommunfullmäktige, Kommunstyrelse, Natur- och trafiknämnden (NTN), Miljö- och stadsbyggnadsnämnden (MSN) samt Miljö- och stadsbyggnadsnämndens myndighetsutskott, för att den vägen få tidig information om förslag och beslut inom föreningens verksamhetsområden.

Protokoll och övrig dokumentation kan erhållas efter förfrågan hos föreningens sekreterare. Föreningens verksamhetsberättelser finns att läsa på föreningens hemsida.

Styrelsen arbetar med en ny folder för att sprida information om föreningen och värva nya medlemmar.

Medlemmar

Medlemsavgiften har under året varit 100 kronor för enskild medlem och 150 kronor för familjemedlemskap. Antalet betalande medlemmar har varit 277, vilket är 22 fler än år 2024.

Medlemsaktiviteter

- 26 mars **Rödlistade arters livsmiljö i Boo – föredrag** av Ronny Fors, Naturskydds-föreningen i Nacka. Ett 30-tal medlemmar och gäster samlades för att lyssna till föredraget. Efter föredraget höll föreningen årsstämma med 22 medlemmar närvarande.
- 26 april **Aktuellt igen med fotbollsplan i Porsmossen – naturvandring.** Kommunen har åter föreslagit att en 11-spelarplan ska anläggas vid det gamla reningsverket. Föreningen anordnade en vandring för att titta på och diskutera hur naturen på platsen och omgivningarna kan komma att påverkas. Ronny Fors, Naturskyddsföreningen i Nacka, guidade 12 deltagare.
- 10 maj **Hävning i Bagarsjön – familjeaktivitet** i samarbete med Badsjöföreningen Karporna. Cirka 25 deltagare.

- 18 maj **Fågelmorgon i Velamsunds naturreservat – naturvandring.** En vandring med cirka 20 deltagare i Velamsund där tidningen Lands naturreporter Håkan Steen guidade för tionde året i rad. Turen avslutades vid det nya fågeltornet vid Rudsjön där vi bjöds på förfriskningar av Nacka kommun som samma dag invigde fågeltornet.
- 20 maj **Landskapet kring Tollare Gård – kvällsvandring.** I dalgången ner mot Skurusundet omgivet av Tollare naturreservat ligger Tollare Gård, en gång en av gårdarna under Boo säteri. Professor emeritus i kulturgeografi Mats Widgren berättade om hur vi kan se spår i naturen efter det historiska jordbruket och Ronny Fors, Naturskyddsföreningen i Nacka, visade på platsens höga naturvärden. Cirka 20 deltagare i vandringen.
- 1 juni **Vad heter växten? – artbestämning av växter.** Under ledning av biolog Helena Klangemo samlades vid Boo Hembygdsgård en grupp på 5 personer. Boo Hembygdsförening driver ett projekt för att öka den biologiska mångfalden genom att låta tidigare klippta gräsytor växa och sedan slås med lie en gång per år.
- 2 augusti **Slätter vid Boo Hembygdsgård.** En arbetsdag i det projekt som beskrivs ovan där ett tiotal personer deltog i slättern och volmade höet.
- 10 augusti **Slätter med lie på Gärdesudden i Kummelnäs.** Boo Miljö- och Naturvänner har i många år bedrivit slätter av den nedre öppna ängsmarken i naturreservatet. Detta blev sista året med endast ett fåtal deltagare.
- 6 september **Plantbyttardag** tillsammans med Ormingekolonisterna i Rensättra naturreservat. Plantor och frön byttes mellan odlingsintresserade. Cirka 10 deltagare.
- 13 september **Vinberget i Velamsund – ekologiskt hållbar odling, permakultur.** Vinbonden Johan Gustafson har sedan fem år tillbaka tagit sig an den gamla vinodlingen med anor från 1600-talet i Velamsunds gårdsområde och odlar ekologiskt hållbart med permakultur som metod. Det blev en mycket uppskattad utflykt som snabbt fullteknades, närmare 30 personer deltog.
- 21 september **Svamputflykt** med svampkonsulent Bibbi Wallqvist genomfördes i gott svampväder – varmt, lite duggregn och bra med svamp i skogen. Utflykten var fullteknad med 20 deltagare.
- 25 oktober **Utvidgning av Velamsunds naturreservat på gång! – naturvandring.** Knappt 25 procent av Nackas yta är skyddad och kommunen har ambitionen att höja andelen till 30 procent. Bland annat utreds Rams Mora och området runt Himlaberget som en utvidgning av Velamsunds naturreservat. Himlaberg var ett av de få skären i arkipelagen för cirka 9500 år sedan, ett klapperstensfält i närheten visar gamla strandlinjen, idag är det innerskärgårdens högsta punkt drygt 70 meter över havet. Ronny Fors, Naturskyddsföreningen i Nacka, guidade cirka 13 deltagare.
- 8 november **Mårtens holme – ön i Tollare naturreservat – kort naturvandring.** Holmen med flerhundraåriga ekar och grova tallar i södra Lännerstasundet ingår som en del i Tollare naturreservat. Ronny Fors, Naturskyddsföreningen i Nacka, guidade cirka 20 deltagare.

11 november **Hållbar framtida stadsplanering – föredrag med fokus på trädens roll och en djupdykning i 3 + 30 + 300 principen.** Tekn dr Hélène Littke, miljöstrateg på Ekologigruppen AB, berättade om betydelsen av träd, grönska, parker och naturområden i en hållbar stadsplanering. Cirka 25 deltagare.

Projekt

Föreningens avtal med Nacka kommun gällande arbeten i Gärdesuddens naturreservat har sagts upp från och med år 2026.

Föreningen har varje sommar genomfört lieslätter av den nedre delen av den öppna marken i naturreservatet, en slåttertradition som startades en gång av ett antal naturintresserade boende i Kummelnäs, aktiva medlemmar i Boo Miljö- och Naturvänner, som såg det biologiska värdet av att lieslå den öppna marken. Föreningen höll även efter sly i det övre partiet och större träd ringbarkades och fälldes. Det var också här som Carl-Cedric Coulianos, entomolog och föreningens ordförande under många år, hittade den lilla striten *Mocydiopsis parvicauda*, en starkt hotad art.

Vi kan konstatera att föreningens mål har uppnåtts, Gärdesudden är sedan 2010 skyddat som naturreservat och har en skötselplan. Den övre öppna marken har återställts av kommunen och hela den öppna marken kan nu slåstras av kommunen. Detta tillsammans med ett vikande intresse från närboende att upprätthålla traditionen med lieslätter och svårigheter att ersätta det gamla slåtterlaget har gjort, att vi ser att vår insats på Gärdesudden kan avslutas.

Föreningen kommer fortsatt att arbeta för att kommunen får fler betade och slagna öppna marker. Vi kommer bland annat att samarrangera slåtter med Boo hembygdsförening på deras mark, där tidigare gräsklippta ytor sedan ett par år lieslås. Vi följer upp utvecklingen av antalet arter, främst vilka blommande arter som gynnas av slåttern. Nytt för i år var att höet som slogs med lie, volmades och torkades till foder åt fåren på Lännersta gård.

Styrelsen har inte startat upp några nya projekt under året.

Övrigt

Inga arvoden har utbetalats till styrelsen.

För styrelsen i Boo Miljö- och Naturvänner

Kerstin Lundén	Anna Henriksson	Eva Kempe-Forsberg
Ordförande	Vice ordförande	Kassör
Lena Egerström	John Henriksson	Maria Sandow
Ledamot	Ledamot	Ledamot
Anna Bentzer Plantholt	Bengt Björkman	
Suppleant	Suppleant	